

Not: Diğer personel kanunlarına göre görev yapmakta iken açıktan ataması yapılan bazı personelin 7417 sayılı Kanun sonrasında emekliliklerine esas ek gösterge rakamı hakkında

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-5472271

10/01/2023

Konu: Diğer Personel Kanunlarına Göre Görev Yapmakta İken Açıktan Ataması Yapılan Bazı Personelin 7417 Sayılı Kanun Sonrasında Emekliliklerine Esas Ek Gösterge Rakamı

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04.01.2023 tarihli ve 33205312-929-59769 sayılı yazısı.

Askeri personel kanunlarına tabi kadrolarda görev yapmakta iken açıktan Belediyenize atanan personelin 7417 sayılı Kanuna göre emekliliklerine esas ek gösterge rakamına ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43 üncü maddesinde, "...B) Ek Gösterge: Bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. II sayılı cetvelde yer alan unvanlarda değişiklik yapmaya ve yeni unvanlar ilave etmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Bu ek göstergeler, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde buldukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak sayılmaz. Kurumların 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceli kadrolarına atanana uygulamaya ek göstergeler, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli I sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamaz..." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 148 sayılı Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde, "657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43/B maddesi ikinci paragrafında yer alan; "Anılan hükmün uygulanmasında ilgililerin kariyerleri ile ilgili ek göstergeden yararlanabilmeleri kariyerleri dışındaki görevlere **ilk atamalarının kurumların 1-4 dereceli kadrolarına olması halinde mümkün olabilecektir. Bu şekilde atanmamış olanların anılan madde gereğince kariyerleri ile ilgili ek göstergeden yararlandırılması mümkün bulunmamaktadır...**" şeklinde konuya ilişkin açıklama yapılmıştır.

Bu düzenleme ile atama yoluyla kariyer sınıfının dışında bir sınıfta çalışmak durumunda kalanların, kariyer sınıfta kazanılmış hak aylıklarına göre alacakları ek göstergeden düşük olmamak üzere ek göstergeden yararlandırılarak mağdur edilmemeleri amaçlanmıştır.

Ancak 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu gibi diğer personel kanunlarına tabi olarak çalışmakta iken 657 sayılı Kanuna tabi bir kadroya ataması yapılanların bu haktan yararlanmasına imkân bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesi ile 657 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelleri 15/1/2023 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiştir. Bu minvalde Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde görev yapan personelin ek gösterge rakamları tekrar belirlenmiştir.

Bu minvalde, diğer personel kanunlarına tabi olarak görev yapmakta iken 657 sayılı Kanuna tabi bir kadroya ataması yapılanların durumunun 1/10/2008 öncesi ve sonrasında görev yapanlar açısından ayrı ayrı açıklanması gerekmektedir.

a) 1/10/2008 tarihinden sonra ilk defa göreve başlayanların durumu:

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

4 üncü maddesinde, “...

c) Kamu idarelerinde;

1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,

2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar, sigortalı sayılırlar.

...” hükmü,

80 inci maddesinde, “...

Bu Kanuna göre ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanların prime esas kazançlarının hesabında;

a) Aylıklarını personel kanunlarına göre alan sigortalılar için;

1) İlgili kanunları uyarınca **aylık gösterge ve ek göstergeler üzerinden** ödenen aylık tutarları,

2) Memuriyet taban aylık ve kıdem aylık tutarları,

3) Makam, temsil ve görev tazminatları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca (bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç) ödenen tazminatlar (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki (III) sayılı Cetvelin 1 inci ve 2 nci sıralarında sayılanlar ile düzenleyici ve denetleyici kurumların emsali personeli için, 152 nci maddenin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendi ile “F- Denetim Tazminatı” bölümünün (b) bendinde yer alan tazminatlar esas alınır), 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17 nci maddesinin (A) bendinde yer alan cetvelde belirtilen oranlar üzerinden ödenen hizmet tazminatı (28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun ile 17/11/1983 tarihli ve 2955 sayılı Kanuna göre tazminat veya üniversite ödeneği alanların sadece rütbelerinin karşılığı hizmet tazminatları), 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12 nci maddesi uyarınca ödenen üniversite ödeneği, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 106 ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenen ek ödeme,

...

esas alınır. Vekalet veya ikinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz.

...” hükmü yer almaktadır.

5510 sayılı Kanun hükümlerine göre prime esas kazançları hesaplananlar ise halihazırda buldukları kadro, görev veya aylık almış oldukları dereceler için belirlenen ek gösterge rakamı üzerinden prime esas kazanç ödemekte ve farklı bir kadro, görev veya dereceye atandıklarında prime esas kazançları yeniden bu unsurlara göre hesaplanmaktadır. Bu kapsamdakilerin yaşlılık aylıkları ise ortalama aylık kazançları üzerinden hesaplandığından sigortalılıkları süresince ödemiş oldukları prime esas kazanç tutarlarının tamamı yaşlılık aylıklarını etkilemektedir.

Bu minvalde, diğer personel kanunlarına göre çalışmakta olan ilgililerin halen atandıkları kadrolara karşılık gelen ek gösterge rakamlarından yararlandırılması gerekmektedir. Diğer personel kanunlarına tabi görev yaptıkları kadrolarda kanunlarla gelen ek gösterge değişikliklerinin (7417 sayılı Kanun gibi) bu personele uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

b) Haklarında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanacakların durumu:

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesinde, “...

Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup

bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. Bu fıkra kapsamına girenlerden 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesi kapsamında bulunanların emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının hesabında, işgal ettikleri kadrolar için ilgili mevzuatında belirlenen unsurlar esas alınır.

Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. Ancak, Polis Akademisinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yetim aylıkları bu öğrenimleri süresince kesilmeksizin ödenmeye devam edilir.

...” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 67 nci maddesinde, “Daha önce atanmış ya da seçilmiş oldukları kadro, görev veya aylık almış oldukları dereceler için belirlenmiş olan ek göstergelerden daha düşük ek gösterge ödenmesi gereken veya ek göstergesi olmayan bir kadro, görev veya dereceye atanan ya da seçilenler; daha önceden yararlanmış oldukları ek gösterge rakamı ile halen buldukları kadro, görev veya dereceye ilişkin ek gösterge rakamı arasındaki farktan kaynaklanan kesenek ve karşılık tutarının tamamının aylıklarından kesilmesi suretiyle emeklilik açısından yüksek olan ek göstergeden yararlanmaya devam ederler. Bu Kanunun 12 nci maddesinin (II) numaralı fıkrasının (n) bendinde sayılanlar hariç, atandıkları veya seçildikleri kadro, görev ya da derecede en az altı ay görev yapmaksızın ek göstergesi daha düşük bir kadro, görev ya da dereceye atanan veya seçilenler hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

...” hükmü yer almaktadır.

5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak kesenek ve karşılık tutarları hesaplananlar daha önceden yararlanmış olduğu ek gösterge rakamı ile halen buldukları kadro, görev veya aylık almış oldukları derecelere ilişkin ek gösterge rakamı arasındaki farktan kaynaklanan kesenek ve karşılık tutarının tamamının aylıklarından kesilmesi ve ilgililerden tahsil edilmesi suretiyle emeklilik açısından yüksek olan ek göstergeden yararlanabilmektedirler. 5434 sayılı Kanunun ek 67 nci maddesinde yer alan kesenek ve karşılık farkının ilgililerin aylıklarından kesilmesi zorunlu olup ilgililerin bu maddeden yararlandırılma veya yararlandırılmama hususundaki talepleri aranmamaktadır.

Bu itibarla, Ekim 2008’den önce göreve başlayarak 5434 sayılı Kanuna tabi olanların yeni belirlenen ek gösterge rakamları üzerinden haklarında aşağıda yer verilen örnek çerçevesinde mezkûr Kanunun ek 67 nci maddesine göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Örnek 1: 3269 sayılı Kanuna tabi 5 inci dereceli uzman erbaş kadrosunda görev yapmakta iken açıktan atama ile belediyede münhal bulunan 5. dereceli VHKİ kadrosuna ataması yapılan personelin atandığı kadronun ek göstergesi ile 5. derece uzman erbaş kadrosunda yararlandığı ek gösterge rakamı arasında fark bulunması halinde aradaki fark ilgilinin talebi olmaksızın 5434 sayılı Kanun ek 67 nci maddesi çerçevesinde kesilerek tahsil edilecektir.

Kanunlarla daha önce yararlanmış olduğu ek gösterge rakamında bir artış olması halinde (örneğin 7417 sayılı Kanunla 5. derece uzman erbaşların ek göstergesi 1800 olarak belirlenmiştir) arada fark var ise yine aynı işlem yapılacaktır. Halen bulunduğu kadroda kazanılmış hak aylığına tekabül eden ek gösterge rakamının (4 yıllık yükseköğrenim mezunu olup kazanılmış hak aylık derecesi 2 olan VHKİ kadrosunda görev yapan personelin ek göstergesi 2200 olarak belirlenmiştir) daha önce yararlanmış olduğu en yüksek ek gösterge rakamını geçmesi halinde, ilgili hakkında yeni ek gösterge rakamı üzerinden işlem yapılacaktır.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü